

Protokol zo zasadnutia prezídia Medzinárodného komitétu slavistov v Ružomberku 5. – 7. decembra 2001

Rokovanie prezídia Medzinárodného komitétu slavistov

(MKS) v Ružomberku pozdravil prof. Ján Doruľa, predseda Slovenského komitétu slavistov. Vo svojom príhovore zdôraznil, že toto stretnutie slavistov je v Slovenskej republike najvýznamnejšie od roku 1993, keď sa v Bratislave konal 11. medzinárodný zjazd slavistov (MZS). Prof. J. Doruľa osobitne privítal organizátorov 13. MZS v Ľubľane, najmä predsedníčku MKS prof. Alenku Šivicovú-Dularovú, ktorá ďalej viedla pracovné zasadnutia prezídia MKS.

Na rokovaní prezídia sa zúčastnilo 15 predstaviteľov národných komitétov a organizácií slavistov zo 6 slovanských a 4 neslovanských krajín: prof. Alenka Šivicová-Dularová, predsedníčka MKS (Slovinsko), prof. Genadz' Cyxun (Henadz' Cychun, Bielorusko), prof. Ivo Pospíšil a doc. Miloš Zelenka (Česko), prof. Anica Nazorová (Chorvátsko), prof. Lucjan Suchanek a prof. Stanisław Gajda (Poľsko), prof. Karl Gutschmidt (Nemecko), prof. Gerhard Neweklowsky (Rakúsko), prof. Dorin Gămulescu (Rumunsko) a prof. Stefano Garzonio (Taliansko). Slovenský komitét slavistov zastupovali prof. Ján Doruľa, Dr. Peter Žeňuch, prof. Vincent Sedlák a Dr. Ján Koška.

Svoju neúčast' na tomto zasadnutí ospravedlnili: M. Hladnik, A. Skaza (Slovinsko), Oleg N. Trubačov (Rusko), M. Flier (USA) a N. Žekulin (Kanada), zo zdravotných dôvodov sa na zasadnutí prezídia MKS v Ružomberku nemohol zúčastniť ani S. Wollman a H. Rothe.

Účastníci zasadnutia prezídia MKS sa zúčastnili aj na otváracom a záverečnom rokovaní medzinárodnej interdisciplinárnej vedeckej konferencie *Slovenská, latinská a cirkevno-slovanská náboženská tvorba 15. – 18. storočia v európskom kontexte*, ktorá prebiehala na pôde Katolíckej univerzity v Ružomberku, a 6. decembra spolu s účastníkmi konferencie absolvovali exkurziu do neďalekej dediny Vlkolínec, ktorá je kultúrnou pamiatkou UNESCO. Večer ich svojim umeleckým programom pozdravil spevácky súbor Katolíckej univerzity *Enedictus* a folklórny súbor *Liptov*.

Ďalšie zasadnutie prezídia MKS sa uskutoční 3. – 5. októbra 2002 v Maribore.

Program zasadnutia prezídia MKS tvorilo prerokovanie správy o stave organizačných príprav 13. medzinárodného zjazdu slavistov, výber a schválenie konečného počtu tematických blokov, prerokovanie návrhov na tematiku okrúhlych stolov a na jej vzťah k tematickým blokom, plenárne prednášky a niektoré ďalšie organizačné otázky.

Zo správy, ktorú predniesla predsedníčka MKS prof. Alenka Šivicová-Dularová, vyplynulo, že z 38 národných komitétov a organizácií slavistov, ktoré majú právo prihlásiť referáty v rámci pridelenej kvóty, do stanoveného termínu využilo toto právo 29 národných komitétov a organizácií slavistov, nijaké prihlášky referátov neprišli do Ľubľany z 9 krajín – z Bosny a Hercegoviny, z Grécka, z Holandska (odtiaľ bola doručená jedna individuálna prihláška), z Indie, z Izraela, z Litvy, z Moldavska, z Nórska ani zo Švajčiarska.

Tak sa stalo, že z nevyužitej kvóty referátov pridelenej týmto krajinám zostalo neobsadených, voľných 44 referátov.

Ďalších 35 referátov ostalo neobsadených preto, že viaceré krajiny nevyčerпали celú pridelenú kvótu: Austrália a Nový Zéland prihlásili 4 referáty namiesto 5 referátov pridelených v kvóte, Dánsko prihlásilo 3 referáty namiesto pridelených 5, Kanada 8 namiesto 10, Kazachstan 2 namiesto 10, Lotyšsko 1 namiesto 3, Rumunsko 13 namiesto 15, Španielsko 2 namiesto 5, Veľká Británia 11 namiesto 15 a USA 39 namiesto 50.

Spolu teda zostáva neobsadených 79 referátov.

Uznesenie prezídia MKS:

1. Organizátori 13. MZS (Slovenský komitét slavistov) opätovne oslovia tie národné komitáty a organizácie slavistov, ktoré dosiaľ neprejavili záujem o aktívnu účasť na zjazde, aby využili dodatočnú možnosť prihlásiť svojich reprezentantov na slavistický zjazd v Ľubľane.

2. Nevyužitá kvóty referátov sa stávajú rezervou, ktorou disponujú organizátori 13. MZS. Z tejto rezervy sa budú dodatočne prideľovať referáty tým národným komitétom a organizáciám slavistov, ktoré do 1. marca 2002 požiadajú Slovinský komitét slavistov o zvýšenie svojej kvóty.

Viacere národné komitety a organizácie slavistov prihlásili vyšší počet referátov, ako im určuje pridelená kvóta: Bielorusko prihlásilo 26 referátov (pridelená kvóta 25), Bulharsko 41 (40), Česko 42 (35), Estónsko 4 (3), Francúzsko 17 (15), Japonsko 5 (3), Maďarsko 24 (20), Nemecko 61 (60), Poľsko 61 (60), Rusko 143 (60), Slovinsko 21 (10).

Toto zvýšenie jednotlivých kvót znamená neplánovaný prírastok 115 referátov.

Niektoré národné komitety a organizácie slavistov zvýšili svoje kvóty o tzv. rezervné referáty: Fínsko o 1 referát, Poľsko o 17 referátov, Rakúsko o 1 referát, Švédsko o 2 referáty a Ukrajina o 10 referátov.

Uznesenie prezídia MKS:

3. Všetky národné komitety a organizácie slavistov majú dodržať počet referátov pridelený v kvóte; môžu sa uchádzať o primerané zvýšenie tohto počtu do 1. marca 2002 podľa uznesenia č. 2.

4. S poukazom na rozhodnutie MKS prijaté na zasadnutí v Krakove v závere 12. MZS sa nevidujú a teda ani neprihlasujú rezervné referáty (skripty). Preto národné komitety a organizácie slavistov do 1. mája 2002 predložia organizátorom 13. MZS definitívne zoznamy referátov a referentov spolu s definitívnym znením resumé všetkých referátov; resumé treba predložiť v písomnej aj elektronickej podobe (na diskete alebo e-mailom) vo formáte *.rtf pre MS Word.

Organizátori 13. MZS dostali 16 individuálne prihlásených referátov. Prezídium MKS neodporúča prijímať všetky referáty prihlásené individuálne, bez súhlasu príslušného národného komitétu alebo organizácie slavistov, hoci konečné rozhodnutie o prijatí alebo neprijatí takých referátov je v kompetencii Slovinského komitétu slavistov (do programu 13. MZS bol zaradený individuálne prihlásený referát Hana Stenwíjka *The use of the supine in Lower Sorbian* z Holandska a referát Jaroslava Pánka *Josef Dobrovský in začetki modernega češkega zgodovínopisja z Česka*).

Tematické bloky. Prezídium MKS prerokovalo aj žiadosti o usporiadanie tematických blokov. Účastníci zasadnutia mali k dispozícii podrobný prehľad všetkých 31 prihlásených blokov, s potrebnými údajmi a komentármi spracovanými koordinátorom tematických blokov prof. Miranom Hladnikom, ktorý sa sám nemohol zúčastniť na zasadnutí prezídia MKS v Ružomberku.

Po starostlivom posúdení každej žiadosti schválilo prezídium MKS definitívny súbor týchto dvadsiatik tematických blokov:

1. Podíl sémantických výkladů v heslech etymologického slovníka (E. Havlová; Česko)
2. Критическое издание древнейшего славянского текста библейских книг и его альтернативы (S. Nikolova; Bulharsko)
3. Hrvatski jezik u dodiru s evropskim jezicima (A. Menac, L. Sočanac; Chorvátsko)
4. Internacionalizácia v súčasných slovanských jazykoch (J. Bosák; Slovensko)
5. Inter-Slavica (R. Marti; Nemecko)
6. Сравнительный синтаксис славянских языков 2-ой половины 20-го века (S. Karolak; Poľsko)
7. Corpus Linguistics for Slavic Languages (T. Erjavec; Slovinsko)
8. Топика славянских литератур (Т. Аўтуговіч; Bielorusko)
9. Les citations scriptures dans la littérature slavonne (P. Gonneau; Francúzsko)
10. Динамика насилия: Виды постсоветской популярной литературы и детектива (A. Engel-Braunschmidt; Nemecko)
11. Перевод художественных текстов – коммуникация народов, языков, культур (J. Koška, M. Kusá; Slovensko)
12. Gender-Block (J. van Leeuwen-Turnovcova; Nemecko)
13. Роль религии в формировании национального самосознания и национальной культуры у славянских народов (И. В. Чуркина; Rusko)

14. Древнеславянская литургическая поэзия (K. Stanchev; Taliansko)
 15. Конец авангарда и роль славянских авторов при формировании последующей культурной эпохи (M. Freise; Nemecko)
 16. Этнокультурное взаимодействие восточных славян в ХВИИ-ХВИИИ веках (L. Gorizontov; Rusko)
 17. Slovanski jeziki in književnosti v izobraževanju (B. Krakar-Vogel; Slovinsko)
 18. Folklor a folkloristika na prelome milénia (Z. Profantová; Slovensko)
 19. Пища; продукты питания и культурно-семантические аспекты (R. Rathmayr; Rakúsko)
 20. Podunajski Slovania v 7. – 9. storočí (V. Sedlák; Slovensko).
- Prerokovanie ďalšej vopred ohlásenej tematiky bude súčasťou zasadnutí príslušných komisií pri MKS:
1. Dosežki in naloge lingvistične geografije v slovanskem svetu v času intenzívneha izhajanja zvezkov OLA (П. Гриценко; Ukrajina)
 2. Средневековые славянские тексты и электронные издания: стандарты и технологии (А. Л. Милитенова; Bulharsko)
 3. Лексикография (Г. А. Богатова; Rusko).

Okrúhle stoly a plenárne referáty. Na rokovaní 13. MZS bol prihlásený okrúhly stôl s tematikou *Славистика и исследовательские перспективы в период глобализации*, ktorého organizátormi sú prof. Ivo Pospíšil (Česko) a prof. Lucjan Suchanek (Poľsko), prof. Karl Gutschmidt (Nemecko) a prof. Stanisław Gajda (Poľsko) navrhli okrúhly stôl s tematikou *Ekológia slovanských jazykov* a prof. Dorin Gămulescu (Rumunsko) navrhoval okrúhly stôl s tematikou *Univerzitná slavistika v slovanských a neslovanských krajinách*.

Tematika okrúhlych stolov a plenárnych referátov (i referentov) sa upresní na ďalšom zasadnutí prezídia MKS. Slovinský komitét slavistov očakáva ďalšie návrhy.

Činnosť komisií pri MKS. Správu o práci komisií pri MKS a návrhy na skvalitnenie ich činnosti predniesol prof. Stanisław Gajda. Uvedol, že dve komisie z celkového počtu 29 nemajú svojho predsedu, poukázal na potrebu oživiť prácu viacerých komisií. Písomne vyzval všetkých predsedov, aby do konca roka 2002 podal každý z nich správu o činnosti svojej komisie za obdobie od 12. MZS v Krakove. Činnosť komisií v päťročnom medzizjazdovom období sa bude naďalej posudzovať na zasadnutiach MKS v čase trvania medzinárodného zjazdu slavistov. Prezídium MKS prijalo predložený návrh, aby komisie svoju správu o činnosti publikovali v niektorom zo slavistických časopisov. Správu o činnosti komisie vypracúva jej predseda, celkovú správu o činnosti komisií vypracúva koordinátor komisií pri MKS. Prezídium MKS podčiarkuje odporúčanie, aby národné komitety a organizácie slavistov venovali osobitnú starostlivosť činnosti tých komisií, v ktorých majú svojho predsedu.

Organizačné otázky. V záujme dobrého zabezpečenia prezentácie výsledkov slavistického bádania v medzizjazdovom období odporúča prezídium MKS poslať organizátorom 13. MZS knihy na výstavu v istom časovom predstihu, podľa možnosti mesiac pred začiatkom zjazdu. – Zborníky resumé dostanú účastníci zjazdu pri prezentácii, jeden výtlačok zborníka pošlú organizátori zjazdu národným komitétom a organizáciám slavistov pred začiatkom zjazdu. – Prezídium MKS prijalo odporúčanie, aby národné komitety a organizácie slavistov posielali partnerským slavistickým inštitúciám svoje zborníky zjazdových referátov už v predzjazdovom období. – Náklady spojené s účasťou na zjazde (ubytovanie a stravovanie) oznámia usporiadatelia 13. MZS v priebehu 1. štvrťroka 2002.

Predsedníčka MKS prof. Alenka Šivicová-Dularová informovala prezídium MKS, že svoju rezignáciu z členstva v MKS oznámil prof. Hinc Schuster-Šewc (za člena MKS navrhuje prijať prof. Dietricha Šoltu), ďalej prof. M. Aucouturier (Francúzsko; má ho nahradiť prof. Elčne Włodarczyková) a prof. J. P. Locher (Švajčiarsko; má ho nahradiť prof. Daniel Weiss).

Bratislava 18. januára 2002

*Zapísali Ján Doruľa a Peter Žeňuch
Schválila Alenka Šivicová-Dularová*

Referáty slovenských účastníkov 13. medzinárodného zjazdu slavistov v Lubľane (15. -21. augusta 2003)

- 1. 1:**
- Šimon Ondruš: *Neznáme južnoslovensko-slovenské genetické lexikálne responzie*
- 1. 2:**
- Ladislav Bartko-Natalija Dzendzelivska-Štefan Lipták: *Slovenské nárečia na Zakarpatskej Ukrajine vo svetle jazykových kontaktov*
- Adriana Ferenčíková: *Pol'nohospodárska lexika v Slovenskom jazykovom atlase*
- 1. 3:**
- Júlia Dudášová: *Deklináčny systém substantív v spisovnej slovenčine, poľštine a bieloruštine*
- Juraj Furdík: *Typy lexikálnej motivácie v slovanských jazykoch*
- Marta Pančíková: *Vývinové tendencie poľskej, slovinskej a slovenskej lexiky na rozhraní tisícročia*
- Ján Sabol: *Štruktúra slabiky a morfémy v slovenčine, češtine a poľštine*
- Pavol Žigo: *Konvergentné a divergentné tendencie vo vývine slovanských jazykov*
- 1. 4:**
- Ján Doruľa: *Prvý preklad celej Biblie do slovenčiny (jeho porovnanie s českými a poľskými prekladmi)*
- Ján Findra: *Štýl ako modelová štruktúra*
- Emil Horák: *Kodifikácia spisovnej slovenčiny z aspektu kodifikačných procesov južnoslovenských spisovných jazykov*
- Ivor Ripka: *Niektoré špecifiká jazykových prejavov amerických Slovákov (slovensko-neslovenské jazykové kontakty)*
- Jurij Medvedyk-Katarína Žeňuchová-Peter Žeňuch: *Jazykovo-historický, kultúrny a literárny vývin hraničného slovensko-ukrajinského regiónu v 18. a na začiatku 19. storočia*
- 2. 2:**
- Andrej Červeňák: *Slovanský romantizmus ako problém antropologickej genológie*
- Anna Valcerová: *Konstruktivizmus, civilizmus a slovenská poézia 20. storočia*
- 2. 3:**
- Erika Brtáňová-Timotea Vráblová: *Reflektovanie slovanskej duchovnej spisby na území Slovenska v 18. storočí*
- Mária Bátorová: *Motivické súvislosti literárnej moderny v slovanskom a európskom kontexte (dielo J. C. Hronského v slovanských a európskych súvislostiach)*
- Jozef Hvišč: *Kontinuita slovenského a poľského romantizmu*
- Milan Jurčo: *Literatúra v znamení esteticko-kreatívneho a v službách konfesijnáno-religiózneho*
- 2. 4:**
- Mojmir Benža: *Jazyková politika v Slovenskej republike*
- Eva Krekovičová: *Národné osamostatnenie a reinterpretácia minulosti – slovenské a slovanské súvislosti*
- Soňa Pašteková: *Nábožensko-filozofické determinanty ruskej (európskej) literatúry začiatku 20. storočia*
- Peter Šoltés: *Prítomnosť byzantsko-slovanského obradu na Slovensku a jeho vnímanie slovenskou historiografiou*
- Alexander Zozulák: *Národné osamostatnenie Rusínov a reinterpretácia minulosti so zameraním na kultúrnu oblasť*
- 2. 5:**
- Viera Gašparíková: *Humoristická rozprávka v kontexte slovanskej a európskej kultúry*
- Hana Hlôšková: *Slovenské paralely jedného povestového cyklu*

- Mikuláš Mušína: *Najstarší text ukrajinskej ľudovej piesne v kontexte doterajších výskumov*

3. 1:

- Daniela Kodajová: *Ponímanie jazyka v názoroch J. Dobrovského, J. Kopitara a J. Herkeľa v kontexte vývoja habsburskej monarchie v 20. -40-tych rokoch 19. storočia*

Tematika 13. MZS v Ľubľane bola uverejnená v Slavica Slovaca, 2001, roč. 36, č. 1, s. 95-96.

Slovenskému komitétu slavistov prišli prihlášky na 45 referátov na 13. MZS v Ľubľane. Z nich bolo 24 jazykovedných, 13 literárnovedných príspevkov, 4 etnologické príspevky a 4 príspevky historikov.

Na plenárnom zasadnutí SKS 13. septembra 2001 bolo z uvedeného počtu vybraných 25 referátov, ktorými sa naplnila kvóta pridelená Slovenskej republike. Na základe možnosti, ktorú poskytlo uznesenie prezídia MKS prijaté na zasadnutí v Ružomberku, doplnil sa tento počet o 3 ďalšie z pôvodne prihlásených referátov. Ich výber sa uskutočnil na zasadnutí rozšíreného predsedníctva SKS 21. februára 2002.

Ďalších 9 referátov slovenských účastníkov zjazdu odznie pri zjazdových rokovaníach v rámci štyroch tematických blokov (referenti: Ján Bosák, Klára Buzássyová, Ján Koška, Mária Kusá, Eva Maliti, Zuzana Profantová, Vincent Sedlák, Tatiana Štefanovičová, Ján Steinhübel; pozri tu Protokol zo zasadnutia prezídia Medzinárodného komitétu slavistov).

Popri výbere referátov na 13. MZS sa plenárne zasadnutie SKS 13. septembra 2001 zaoberalo prípravou zasadnutia prezídia MKS v decembri 2001 v Ružomberku, určilo termín odovzdania textov resumé vybraných referátov.

Predsedníctvo SKS, rozšírené o slovenských predsedov komisií pri MKS, sa zišlo 21. februára 2002. S uspokojením zobralo na vedomie správu o úspešnom priebehu zasadnutia prezídia MKS v Ružomberku, ocenilo najmä skutočnosť, že boli schválené návrhy SKS na usporiadanie štyroch tematických blokov, rozhodlo o tom, o ktoré ďalšie 3 referáty sa doplní pôvodná kvóta pre SR. Za naliehavú úlohu pokladá predsedníctvo SKS zabezpečenie výmeny osoby predsedu komisie pre slovanskú archeológiu pri MKS, čím sa dosiahne zlepšenie činnosti celej komisie. Predsedníctvo SKS prijalo aj návrh V. Gašparíkovej, aby sa SKS uchádzal o uvoľnené miesto predsedu komisie slovanského folklóru pri MKS. Návrh na osobu predsedu komisie vzišiel z pracovnej porady etnológov.

Predsedníctvo SKS rozhodlo, že texty zjazdových referátov treba poslať na adresu SKS (Panská 26, 813 64 Bratislava) do 30. novembra 2002 v písomnej i elektronickej podobe, ďalej že SKS vydá opäť výberovú bibliografiu slovenských slavistických publikácií a štúdií za roky 1998-2002. Práce z oblasti jazykovedy podľa prijatých zásad bibliograficky spracuje P. Žeňuch, z oblasti literárnej vedy J. Koška, z oblasti etnológie M. Benža a z oblasti histórie V. Sedlák. Výberovú bibliografiu za jednotlivé odbory treba Slovenskému komitétu slavistov odovzdať na redakčné spracovanie do konca marca 2003.

Podľa odporúčania predsedníctva SKS vyzve SKS všetky relevantné vydavateľské inštitúcie a iné pracoviská, aby poskytli príslušné publikácie na prezentáciu slovenskej vedy na knižnej výstave v Ľubľane.

Ján Doruľa